

Memorandwm Esboniadol ar gyfer Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Rhif 5) (Cymru) (Diwygio) (Rhif 5) 2022

Lluniwyd y Memorandwm Esboniadol hwn gan Lywodraeth Cymru ac fe'i gosodir gerbron Senedd Cymru ar y cyd â'r is-ddeddfwriaeth uchod ac yn unol â Rheol Sefydlog 27.1.

Datganiad y Gweinidog

Yn fy marn i, mae'r Memorandwm Esboniadol hwn yn rhoi darlun teg a rhesymol o effaith ddisgwyliedig Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Rhif 5) (Cymru) (Diwygio) (Rhif 5) 2022.

Mark Drakeford
Y Prif Weinidog

17 Chwefror 2022

1. Disgrifiad

Mae'r Rheoliadau yn diwygio [Rheoliadau Diogelu Iechyd \(Cyfyngiadau Coronafeirws\) \(Rhif 5\) \(Cymru\) 2020](#) ("y prif Reoliadau").

2. Materion o ddiddordeb arbennig i'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Mae Gweinidogion Cymru o'r farn bod y cyfyngiadau a'r gofynion a nodir yn y prif Reoliadau, fel y'u diwygiwyd gan y Rheoliadau hyn, yn angenrheidiol ac yn gymesur fel ymateb iechyd y cyhoedd i'r bygythiad a achosir gan y coronafeirws ar hyn o bryd.

Y Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol

Er bod y prif Reoliadau, fel y'u diwygir gan y Rheoliadau hyn, yn cyffwrdd â hawliau unigol o dan Ddeddf Hawliau Dynol 1998 a'r Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol, mae'r Llywodraeth o'r farn bod modd eu cyfiawnhau er mwyn atal lledaeniad clefydau heintus a/neu fod hawl i wneud yr ymyriad ar y sail ei fod yn ceisio cyflawni nod dilys, sef diogelu iechyd y cyhoedd. Mae'r Llywodraeth hefyd o'r farn eu bod yn gymesur.

Mae'r prif Reoliadau yn cyffwrdd ag Erthygl 5 (yr hawl i ryddid), Erthygl 8 (yr hawl i barch at fywyd preifat a theuluol), Erthygl 9 (yr hawl i ryddid mynegiant, cydwybod a chrefydd), Erthygl 11 (yr hawl i ymgynnull ac ymgysylltu'n rhydd ag eraill) ac Erthygl 1 o'r Protocol Cyntaf (diogelu eiddo).

Mae pob un o'r rhain yn hawliau amodol, sy'n caniatáu i Weinidogion Cymru ymyrryd ag arfer yr hawliau os oes angen gwneud hynny mewn cymdeithas ddemocrataidd er budd diogelwch y cyhoedd neu er mwyn diogelu iechyd. Rhaid cyfiawnhau'r holl gyfyngiadau a gofynion o'r fath ar y sail mai eu bwriad yw cyflawni nod dilys, sef diogelu iechyd y cyhoedd, a'u bod yn gymesur i'r nod hwnnw. Rhaid hefyd cydbwysu unrhyw ymyrraeth â'r hawliau hyn â rhwymedigaethau cadarnhaol y wladwriaeth o dan Erthygl 2 (yr hawl i fywyd). Mae addasu'r cyfyngiadau a'r gofynion o dan y prif Reoliadau drwy'r Rheoliadau hyn yn ymateb cymesur i ledaeniad y coronafeirws. Mae'n cydbwysu'r angen i gynnal ymateb priodol i'r bygythiad a achosir gan y coronafeirws yn erbyn hawliau unigolion a busnesau, mewn modd sy'n parhau'n gymesur â'r angen i reoli cyfradd trosglwyddiadau'r coronafeirws, gan ystyried y dystiolaeth wyddonol.

3. Y cefndir deddfwriaethol

Mae Deddf Iechyd y Cyhoedd (Rheoli Clefydau) 1984 ("Deddf 1984"), a Rheoliadau a wnaed oddi tani, yn darparu fframwaith deddfwriaethol ar gyfer diogelu iechyd yng Nghymru a Lloegr. Gwneir y Rheoliadau hyn o dan adrannau 45C(1) a (3)(c), 45F(2) a 45P(2) o Ddeddf 1984. Mae'r [Memorandwm Esboniadol](#) ar gyfer y prif Reoliadau yn rhoi rhagor o wybodaeth am y pwerau hyn.

4. Diben y deddfwriaeth a'r effaith y bwriedir iddi ei chael

Mae'r Rheoliadau hyn yn cael eu gwneud mewn ymateb i'r bygythiad i iechyd y cyhoedd a achosir gan nifer yr achosion o'r coronafeirws syndrom anadlol aciwt difrifol 2 (SARS-CoV-2), sy'n achosi'r clefyd a elwir yn COVID-19, a'i ledaeniad.

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio'r prif Reoliadau, gan gael effaith o 18 Chwefror 2022, i hepgor rheoliad 16A o'r prif Reoliadau, sy'n ei gwneud yn ofynnol i unrhyw berson sy'n gyfrifol am fangre benodol gymryd mesurau rhesymol i sicrhau nad yw oedolion yn y fangre onid ydynt yn meddu ar yr hyn y cyfeirir ato'n gyffredin fel "pàs COVID" (a gwneud diwygiadau canlyniadol), gan nad yw'r gofyniad hwnnw bellach yn gymesur yn y sefyllfa iechyd y cyhoedd bresennol.

Mae'r prif Reoliadau hefyd wedi'u diwygio i estyn yr esemptiad ar gyfer personau sydd wedi eu brechu'n llawn sy'n gysylltiadau agos i bersonau sy'n cael canlyniad positif am y coronafeirws fel nad oes rhaid i gysylltiadau agos hunanynysu mwyach os ydynt wedi cwblhau cwrs o ddosau o unrhyw frechlyn sydd wedi ei awdurdodi at ddibenion Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol) (Cymru) 2022 (O.S. 2022/126 (W. 41)) neu o dan raglen frechu'r Deyrnas Unedig dramor (cyn y diwygiad, dim ond os oeddent wedi cwblhau cwrs o ddosau o frechlyn sydd wedi ei awdurdodi yn y Deyrnas Unedig yr oedd cysylltiadau agos wedi eu hesemptio).

Bydd y prif Reoliadau hefyd yn mewnosod darpariaeth drosiannol sy'n ymwneud â'r diwygiad i'r esemptiad ar gyfer cysylltiadau agos sydd wedi eu brechu'n llawn a dirymu darpariaeth drosiannol sydd wedi ei disbyddu.

Effaith hyn yw:

- ni fydd rhaid i leoliadau a oedd yn gorfod cadw at y gofynion Pàs COVID domestig yn flaenorol – digwyddiadau mawr dan do ac awyr agored, clybiau nos, sinemâu, theatrau a neuaddau cyngerdd – bellach yn gorfod cyfyngu ar fynediad i unigolion sydd wedi'u brechu neu'r rheini sydd wedi cael prawf negatif (neu sydd wedi'u heithrio ar sail feddygol) yn unig, fel y nodwyd ar bàs COVID;
- bydd unrhyw un sy'n cael ei adnabod fel cysylltiad agos yng Nghymru yn cael ei eithrio o'r gofyniad i hunanynysu am 10 diwrnod os ydynt wedi'u brechu'n llawn gyda brechlyn a gymeradwywyd fel y diffiniwyd yn y Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol) (Cymru) 2022.

Mae'r Rheoliadau hyn hefyd yn diwygio'r prif Reoliadau a'r Rheoliadau Diogelu Iechyd ([Cyfyngiadau Coronafeirws](#)) ([Swyddogaethau Awdurdodau Lleol etc.](#)) (Cymru) 2020 i ddarparu y byddant nawr yn dod i ben ar 28 Mawrth 2022. Mae'r gofyniad i Weinidogion Cymru adolygu'r angen am y cyfyngiadau, a'u cymesuredd, a'r gofynion yn y prif Reoliadau bob 21 diwrnod yn parhau.

Er gwaethaf y diwygiadau a wneir gan y Rheoliadau hyn, mae'r prif Reoliadau yn parhau i ddarparu nad oes unrhyw lefel rhybudd yn gymwys i Gymru. Mae hyn yn golygu nad yw'r un o'r cyfyngiadau a'r gofynion yn Atodlenni 1 i 4 i'r prif Reoliadau yn gymwys (a phe bai rheoliadau yn y dyfodol yn symud Cymru i unrhyw un o lefelau rhybudd 1 i 4, gellid diwygio'r cyfyngiadau a'r gofynion yn Atodlenni 1 i 4 i'r prif Reoliadau cyn iddynt gymryd effaith).

5. Ymgynghori

Oherwydd y bygythiad difrifol ac uniongyrchol sy'n deillio o'r coronafeirws a'r angen am ymateb iechyd y cyhoedd cymesur a brys, ni chynhaliwyd unrhyw ymgynghoriad cyhoeddus mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn. Fodd bynnag, ymgysylltwyd ag amrywiol randdeiliaid.

6. Aseiad Effaith Rheoleiddiol ac aseidiadau effaith eraill

Ystyriwyd Cod Ymarfer Gweinidogion Cymru ar gynnal Aseidiadau Effaith Rheoleiddiol mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn. Yn unol â'r Cod, ni chynhaliwyd aseiad effaith rheoleiddiol ar y gost debygol o gydymffurfio â'r Rheoliadau hyn, ynghyd â'r manteision o wneud hynny, oherwydd bod angen eu gosod yn eu lle ar frys er mwyn sicrhau bod cyfyngiadau a gofynion y prif Rheoliadau yn parhau i fod yn gymesur.

Gan fod y Rheoliadau diwygiedig hyn yn llacio mesurau sydd eisoes ar waith, cafodd yr aseidiadau effaith cryno blaenorol, sy'n cynnwys aseidiadau o'r effaith ar gydraddoldeb, a gyhoeddwyd ar [16 Medi](#)¹ 2021, 2 Tachwedd² 2021 a 18 Ionawr³ 2022, eu hadolygu ac maent yn parhau'n ddilys. Bydd dileu unrhyw gyfyngiadau cyfreithiol yn debygol o leihau'r effeithiau negyddol a nodwyd.

---

¹ [Lefelau Rhybudd yng Nghymru - canllaw i'r cyfyngiadau: aseiad effaith cryno Awst 2021 | LLYW.CYMRU](#)

² <https://llyw.cymru/pas-covid-y-gig-aseiad-effaith>

³ <https://llyw.cymru/pas-covid-y-gig-wedii-ddiweddaru-aseiad-effaith>